

Indhold

Forfatningsret d. 22/10 – 2013.....	5
Hvad gør Grundloven til noget særligt?	5
Forfatningsretlige retskilder	6
Forfatningsretlig sædvaneret.....	7
Grundlovsfortolkning	7
Forfatningsret d. 25/10 – 2013.....	9
Grundlovsfortolkning (fortsat).....	9
Styreform + regentens rolle	9
Magtfordelingslæren.....	11
GRL § 56 og medlemmernes overbevisning.....	11
Valgbarhed	11
Forfatningsret d. 5/11 – 2013.....	13
Forfatningsret – d. 12/ 11 – 2013	15
Lovgivning og lovgivningsprocessen	15
Forfatningsret – d. 15/11 – 2013	19
Folkeafstemninger – overordnet	19
Oversigt over de i GRL regulerede folkeafstemninger	19
Ikke-regulerede folkeafstemninger	19
Afstemningsregler.....	20
Forfatningsret – d. 19/11 – 2013	21
Grundlovsændring.....	21
Kundgørelse.....	21
Ikrafttræden	21
Tilbagevirkende kraft.....	22
Forfatningsret – d. 22/ 11 – 2013	23
Domstolsbegrebet.....	23
Dommerudnævnelse.....	23
Domstolenes uafhængighed.....	24
Undersøgelsesorganer	24
Ministeransvar og rigsretten	26
Forfatningsret – d. 26/11 – 2013	28
Folketingets kontrolmuligheder	28

Forfatningsret d. 22/10 – 2013

Forfatningsret omhandler Grundloven, samt menneskerettighederne.

Hotte Grundlovsemner:

- Værnepligten – afskaffes?
- Ytringsfrihed – Muhammedtegningerne
- Boligen ukrænkelighed – SKAT
- Den personlige frihed – terrorlovgivning
- Finansloven – tilknytter sig de øverste statsorganer (folketinget, regeringen osv.)
- Folketingsvalg – valgret, skal den sættes ned til 16 år? – udlandsdanskernes valgret – tronfølge-loven
- International rets status i forhold til grundloven
- Regeringsrokade
- Sass Larsen-sagen – sikkerhedsgodkendelse (beslutningen er op til statsministeren, med henhold til ministerudnævnelser)
- Suverænitetssafgivelse – finanspagten
- Ministeransvar – Irak-sagen fra 2004
- Skattesagskommission – undersøgelseskommission
- Ellen Trane Nørby – spørgsmål til ministeren (angående museum i Lemvig)
- Klimatopmødet – tilbageholdelse, frihedsberøvelse, forsamlingsfrihed osv.

Hvad gør Grundloven til noget særligt?

Den retlige trinfølge, er som udgangspunkt eksisterende, med Grundloven øverst i det retlige hierarki.

var venstre flertal i folketinget. I 1901 havde vi systemskiftet, hvor vi fik det første udtryk for parlamentarisme, her anerkendte man altså at kongens magt reelt blev begrænset. I 1920 havde vi "påskekrisen". I 1953 grundlovsfæstede man parlamentarismen (GRL § 15 – mistillidsvotum). Regentens politiske funktioner er reelt blevet overtaget af regeringen, som følge af denne udvikling. Dette kan give anledning til problemer med læsning af GRL (GRL § 3) *Tommelfingerregel: Udskift "Kongen" med "Regeringen"*.

Summe-spørgsmål:

- Statsrådsbehandlingen af et lovforslag er ikke en gyldighedsbetingelse
- Da ministermødet ikke bliver omtalt i GRL, kan afskaffelsen af dette, ikke være grundlovsstridigt
- En lov som kun bærer regentens underskrift, er ikke gyldig da den skal ledsages af en eller flere ministres underskrift
- En lov som alene bærer en ministers underskrift kan formelt godt være gyldigt, stadfæstelse har mere karakter af en ceremoniel handling

Ministrene er ansvarlige for statsstyret, regenten er ansvarsfri jf. GRL § 13

GRL § 12 – Kongen har myndighed "gennem" ministrene

GRL § 13 – Ministrene er ansvarlige, mens kongen (regenten) er ansvarsfri jf. immunitet

GRL § 14 – Krav om ministerunderskrift (kontra signatur) ved alle statshandlinger (minus regentens private dispositioner) dette kan være en problemstilling med hensyn til en gråzone, når man sonderer mellem hvad der er statshandlinger og private dispositioner (tildeling af ordner til diktator)

Faktiske handlinger er også undtaget (nytårstaler, statsbesøg osv.)

I aktuel forfatningsret har kongehuset udelukkende ceremoniel betydning.

Hvornår skal regenten så medvirke?

GRL § 14, 3 pkt. – Lovgivningen og regeringen vedkommende beslutninger (stadfæstelse af vedtagne love) kongelig resolution

GRL § 17 – Alle love og vigtige regeringsforanstaltninger skal forhandles i statsrådet

I dag har der udviklet sig en praksis/ retssædvane som går ud på at, regenten underskriver udenfor statsrådet, hvorefter disse underskrifter bliver godkendt/ bekræftet på et kommende statsrådsmøde (korrobation)

Disse bestemmelser slår fast, at ministrene skal medvirke, regenten kan derfor ikke foretage sig noget af egen hånd.

Vejledende folkeafstemninger må der være adgang til at udstede, hvis der dog tilvejebringes en særlig lovhjemmel. Kan ikke udstedes administrativt.

Med bindende folkeafstemninger er det dog mere tvivlsomt. Traditionen siger, at disse ikke kan udstedes, heller ej ved udtrykkelig lov.

Zahle mente dog, at dette godt kunne lade sig gøre.

Afstemningsregler

Se GRL § 42, stk. 5.

Kompetence

Denne er præciseret i OMBL § 7, stk. 1 - den taler om alle dele af den offentlige forvaltning.

Hvad hører så ikke under ombudsmandens kompetence?

- Tvistenævn, jf. OMBL § 7, stk. 3
- Selve domstolene – behandlingen af retssager, samt almindelig administration, jf. OMBL § 7, stk. 2
- Private myndigheder, som en modsætningslutning af OMBL § 7, stk. 1.
- Folketinget, da ombudsmanden jo agerer på folketingets vegne. Dette gælder ALLE dele af folketingets virksomhed

Har vi dog et administrativ anliggende, som er blevet behandlet af folketinget, og i den sammenhæng blevet taget stilling til det, må ombudsmanden ikke beskæftige sig med sagen. Er han inde i sagen, skal han hurtigst muligt trække sig ud af den. Efter Tamilsagen indførtes den såkaldte "samrådsprocedure".

Hvad betyder GRL-fæstnelsen?

Hvor meget kan inddrages under ombudsmandskontrollen?

- Stort set alt, undtagen det judicielle (domstolene) og i henhold til folketinget

Hvor meget kan undrages kontrollen?

- Man antager, at det formentlig ikke vil være i orden at undtage hele forvaltningsområdet
- Ombudsmandsordningen kan som sådan heller ej afskaffes

Reaktionsmuligheder

Ombudsmanden kan ikke træffe afgørelser der formelt set binder/ forpligter forvaltningen, han kan kun udtale sin opfattelse af en given sag. Altså, fremkomme med kritik. Som hovedregel efterlever myndigheden altid det som ombudsmanden siger.

Ombudsmandens formelle magt er derfor svag, medens den reelle magt er stor! Ombudsmandens udtalelser har stor værdi, der er stor respekt omkring ombudsmandsinstitutionen.

- **Maastricht-sagen, U.1996.1300 H.** – 12 ”almindelige” borgere fik lov til at lægge sag om Maastricht-traktatens grundlovmæssighed, pga. tiltrædelseslovens generelle og indgribende betydning for befolkningen i almindelighed.